

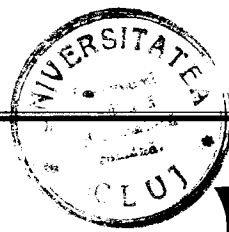
ABONAMENTUL:
PE AN 3 COR. 20 FIL.
" 1/2 " 1 " 60 "
" 1/4 " — " 90 "

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
" 1/2 " 3 "

Numeri singuratici se vând
în Cluj cu 5 fileri, în alte
locuri cu 6 fileri.

Răvașul

INSERTIUNILE
se plătesc după mărim
locului ce ocupă;
fiecare cm. □ costă o
dată 10 fil., de 2 ori
8 fil., de 3 și mai multe
ori 6 fileri.

ADRESA:
„RĂVAȘUL”
CLUJ, — KOLOZSVÁR
6. JÓKAI-UTCZA 6.

Editor și redactor resp.: PETRU P. BARIȚIU

Apare în fiecare Sâmbătă

Intemeietorul foii: Dr. E. DĂIANU

Isus Christos și viața.

— Conferențe pentru inteligenți. —

De Dr. Otoczar Prohászka.

Abia va fi fost denumire de episcop catolic în Ungaria, care să fi aflat resunet așa de simpatic la noi, ca și denumirea noului episcop de *Alba-Regală*, a profesorului de universitate *Dr. Otoczar Prohászka*.

După cum s'a arătat cu alt prilej *Prohászka* este un adevărat episcop-literat, un scriitor și conferențiar ingenios și original.

Cu autorizarea expresă a ilustrului autor țin să dau în traducere una din multele sale scrieri, cu care și-a stabilit renumele de scriitor, și care va oferi sper și inteligenților noștri o lectură frumoasă și folositoare.

Lucrarea aceasta, intitulată de autor: *Dominus Iesus*, este o serie de conferențe, pe care genialul preot le-a rostit în biserica universității din Budapesta, în cursul păresimilor din 1903, înaintea unui mare public intelectual, care a rămas încântat.

Sper, că și intelectualii noștri, — mai ales tinerimea, — vor găsi în aceasta scriere ceva, ce li-a lipsit până acum. Iată de ce am și ținut ca să dau publicității aceasta traducere, făcută pe rând, în mijlocul multor ocupațiuni de altă natură, pentru mine ca o recreare și răsunare sufletească.

Dr. E. Dăianu.

Ne trebuie religione, dar mai ales credință.

I.

Bărbați Frați! Vă agrăesc, Domnilor, cu agrăirea aceasta apostolească: *Bărbați Frați!* Imprumu. de pe buzele Apostolului cuvântul, pentru că idea Apostolului o vestesc; credința apostolească o mărturisesc și cu flacăra limbilor de foc a Apostolilor aș dori să botez sufletele.

Bărbați Frați! Creștinismul a pășit în lume cu țința titanică de a mântui omenirea; »toate popoarele«, »toată zidirea« — aceste au fost devisele creștinismului. Creștinismul își simțea chemarea și puterea și a pornit să cucerească. A vărsat ce-i drept apa botezului pe capetele obosite, dar sâmbul tainic al aleșilor nu l'a putut imprima pe fruntea tuturor. El a pus masele în mișcare, dar nu totdeauna i-a succes să le miște așa, cât să desvoalte în ele viața ideală și mulți s'au ridicat să-i bage de vină. Auziți numai învinovățirea ce i-o fac filosofii pantheiști: »Creștinismul maseilor nu e decât un politeism gol. Pe apa tulbure, stătută, stricată, planează încă nește flori rupte și sdrențuite ale unei vieți sufletești mai înalte... cuvinte despre dragoste, libertate, fericire i-au răsunat cândva în urechi, dar au rămas cuvinte goale, — ele nu mai pot înviora.*)

*) Das Massen Christenthum ist nichts als ein wüster Polytheismus. Auf einem trüben, toten, faulenden Wasser schwimmen zerrissene und zersetzte Blüten eines höhern Wissenslebens... Worte von Liebe, Freiheit, Seligkeit klangen einmal an ihr Ohr... aber es blieben leere Worte. Sie können sie nicht leben... — Julius Hart, Der neue Gott.

Va să zică din idei s'au făcut vorbe, vorbe goale și pe urma acestor vorbe goale și viața s'a făcut goală, deșartă, fără țință și fără nădejde. ...Pas de pas ne întâlnim cu suflete schimonosite; unii-s duiși și plângători, alții violenți și pătimiși, ei vânează după idei noue și după idealuri noue, ei caută temelii noue pe sama societății omenesti; ei visează despre nește tipuri noue de oameni; vorbesc despre crasă și simțesc adierea aspră primăvărată a unor vremuri noue. Răsar profeți, cari ved o lume nouă și omul obosit de atâta alergătură și discordat de atâtea nădejdi mari se răcește față cu vechile adevăruri și începe a desprețui idealurile creștine.

Intrebăm deci: aflat-au un nou ideal, un nou tip, mai frumos și mai fericitoriu, pe care să-l pună în locul idealului creștin? Aflat-au? Indianul ne îndreaptă la sfântul Bramin, renașterea arată spre Cesare Borgia, idealismul veacului al XIX. se închină lui Goethe, democrația socială caută pe omul cel nou învăluit încă în ceață, ear creștinismul ne îndreaptă privirile spre idealul de două ori milenar, spre Domnul Nostru, Isus Christos.

Bărbați creștini! Unde vom merge? La cine ne vom întoarce? Zicem și noi cu Sfântul Petru: »Doamne la cine ne vom duce?« Noi rămânem aici și privim spre Christos. Sub chipul lui stă apostolul, care ne chiamă și pe noi, zicând:

»Prefaceți-vă întru înnoirea minții voastre*») Apostolul cere reformă, »prefacere« și care va fi puterea de lipsă la aceasta reformă? unde vom începe aceasta »prefacere«? Ni-o spune: »întru înnoirea minții voastre«. Reînnoirea gândirii voastre, deșteptarea întru voi a marilor gândiri despre D-zeu; iată taina și tăria înorii voastre, ca să nu vă mai îndreptați viața după vederile oamenilor sensuali din lume, ci să lăsați, ca să lucrați întru voi darul »prefacerii«. Și care este scopul? »Omul cel nou«. Omul acesta trebuie să și-l alcătuiască fiecare întru sine însuși cu puterea ideilor, cu tăria cea vie a darului. Om nu se poate crea, decât cu *suflet* și *inspirațiune*, cum a creat oarecând însuși D-zeu: »i-a suflat suflet viu«; puterea de renaștere a omului nu poate fi decât o putere morală, al cărei izvor însuși D-zeu îl face să resară întru noi.

Să ne punem acum întrebarea: cum trebuie să fie omul cel nou?

1. Înainte de toate trebuie să fie *religios*. Religione ne trebuie noue Domnilor! Chamberlain în opul său »Die Grundlagen des XIX. Jahrhunderts« se plânge, că direcțiunea materialistică a timpului celui mai nou a troenit curentul cel mai adânc și mai puternic al inimii omenesti: simțul religios. Asupra izvorului acestuia viu s'a surupat țermurele nămolos, întocmai cum petrișul mântat de pe piscuri se năruiește pe o livadă înflorită din Alpi; unde mai înainte înflorea viața și zimbea bucuria, acum ne îngrozește pustierea deșartă. Izvorul însă petrunde prin nămol și prin lut, în cursul său se limpezește, crește și ca un torente aleargă spre mare. Nu vă fie frică; adevărata religione isbucnește isvorind din adâncimile firei, a lumii, ea se manifestă în conștiința omului întâi ca un instinct, ca o pornire, după aceea ca o conștiință și voință și închinăciune, și-l răpește pe om cu sine. Precum expresiunea psihologică a cohesiunii este *dragostea*, iar a repulsiunii este individualismul, *egoismul*, astfel proiecțiunea psihologică în sufletul nostru a nemărginitului, a existenței fără de capăt, este

*) C. Romani 12, 2.

Port românesc din părțile Năsăudului.

religiunea. Viața intelectuală are doosebite direcțiuni și felurite formațiuni: uneori sufletul vrea să înțeleagă și atunci alcătuieste *știința*, uneori vrea să plămuiască și atunci crează *arta*, altădată sufletul se pune în raport cu nemărginitul cu viața vecinică, cu eternitatea și se orientează după ea: aceasta pornire adâncă, de o forță străveche, care mai târziu se desvoaltă în conștiință, ca simț și ca simțământ, este *religiunea*. Ea nu e o aparență goală pentru ochi, nu e o formalitate esternă, ci este ceva lăuntric și adânc. Nu există religiozitate fără simțire profundă. De aceea națiunile cu bun simț adânc sunt cele mai religioase.

Religiunea aceasta profundă, intimă, nu e în contrazicere cu nici un fel de progres sau renaștere. Cum ar putea mișcarea să fie dușmănoasă vieții? Adâncirea și concentrarea lăuntrică cum ar putea să fie pedecă *pētrunderii*, pe care o pretinde știința; sau *plăsmuirii*, pe care o cere arta? Puteți scruta, Domnilor, dimpreună cu *Kant*, vă puteți avânta cu *Dante*, puteți crea compoziții cu *Beethoven*, orientarea ce o veți avea cu privire la nemărginitul D-zeu nu vă va pune pedeci în cale, nu vă va mărgini estinderea, nu vă va tăia aripile; dimpotrivă vă va chema, vă va îndemna, vă va însufleți, ca să intrați numai cât mai adânc în adâncimile realității și să vă înălțați sus, sus în spre taine, spre tainele vieții. Pretutindenea veți găsi acolo sub un vâl fin chipul lui D-zeu, pe care religiozitatea voastră într'un mod instinctiv l'a presimțit.

Și totuși au fost epoce, cari n'au voit să fie religioase?! Contimporanii acelor vremuri, sterile desigur, s'au pus pe base incorecte și n'au cunoscut pe om. Partea de toate zilele, prosaică, a vieții i-a înstrăinat de religione și în cele mai multe casuri și de moralitate. Oamenii aceștia își temeau a lor *concepțiune despre lume* de toate elementele misterioase și între acestea numărău și religionea, pe când concepțiunea mai largă despre lume și cunoșterea de sine mai intensivă a individualității noastre ne arată, că tocmai temerea aceasta este de vină pentru sărăcirea vieții noastre. În lături deci cu unilateralitatea! Noi ne cerem omul întreg, natura întreagă, cu toate radiațiunile ei. Noi vedem, că din adâncurile cele mai adânci ale concepțiunii despre lume, isbucnește simțul religios și credem tare,

că a-l înăbuși ar fi greșală și păcat. Religiozitatea aceasta îl leagă pe om de D-zeu; »religat« de aici vine cuvântul religione, legătură. Aceasta însoțește trezirea conștiinței în om, aceasta însoțește evoluțiunea lui în mediul artei, sbateră lui pe terenul filosofiei, ea este acel »*daimonion ti*« a lui Plato, acel »ceva Dumnezeesc« ce se formează în decursul miilor de ani în fiecare tip al omenimii. Față cu aceasta nu există decât o singură negațiune: *religiunea hăbăucimii*, ridicarea la valoare de dogmă a legii materialiste despre așa numita: »Krafft und Stoff«. Așadară, dacă ne vom înțelege pe noi înșine, vom fi religioși!
(Va urma.)

Crestături.

— **Ce face patima.** O insultă ne-a venit de dincolo, insulta ce ni-o face d-l Ovid Densușianu, în foaia d-sale: »Viața Nouă«. Insulta s'a adresat poetului nostru Goga, și nouă pentru cari s'au scris aceste poesii, nouă din a căror suflet și durere sunt rupte aceste poesii, nouă cari am primit cu cea mai caldă și neprihănită însuflețire pe acest apostol și cântăreț al nădejților și durerilor noastre. D-l Ovid Densușianu, pe care eram dedați al înșira între cei bunii noștri, d-lui care se trage după neam de aici din Ardealul acesta al nostru și al lui Goga, oare nu și-a tras pe samă, că prin vorba d-sale nu palmuieste numai pe Goga, ci palmuieste întreaga românimea de dincoace, că nu aruncă cuvânt de bajocură asupra unuia numai, care a păcătuit de și-a cântat satul și durerea neamului său, ci aruncă bajocură asupra noastră a tuturor, pentru cari »satul ridicat în slavă« de Goga și săteanul »cu căciula de oaie« și cu »glugă« sunt cele mai scumpe odoare naționale, căci de acolo ni se trage puterea și acolo ne stă toată nădejdea noastră. Și oare nu și-a tras pe samă d-l Densușianu de nesocotința ce-o face? Iată ce zice în nrul 19 al revistei d-sale:

»Di Goga a voit să ne deie un volum de poesii și n'a reușit (!)... Cu cântece pentru pomenirea lui »Lae Chiorul« și cu vorbe neîngrijite, chiar urite... cu rime imposibile, numai un poet din Transilvania (sic) poate îndrăzni să iasă în public... Satul și ear satul e ridicat în slavă... E hotărât o boală această pornire... și par'că în ea s'amestecă și oare care... *impertinență* (!), când vezi spunându-se »Cântăreților de la oraș«: »Voi sunteți etc... Înțelegeți »numai eu Goga... care am purtat »căciula de oaie« și »glugă«, suntem poeți«...

RÉVAȘUL CLUJULUI

— **Adunarea generală a »Economului«,** convocată pe 28 Novembre n. s'a ținut la termin și după o pertractare amănunțită a tuturor lucrurilor s'a încheiat la ceasurile 2 1/2 noaptea.

Au fost de față foarte mulți acționari, cari reprezentau peste 1500 acțiuni (din cele 2000 câte sunt). Intre cei de față se remarca: Prepositul I. M. Moldovan și Dr. Isidor Marcu, canonic din Blaj, Francisc Hosszu-Longin, adv. în Deva, Dr. St. C. Pop, deputat din Arad, Florian Cocian, adv. și proprietar din Ceul-Selagiului, P. Budiș, prof. din Brașov, Aug. Antal, protopop în Beiuș, Dr. D.

FOIȚA RÉVAȘULUI

De ce-i O. Goga »poetul nostru«.

Epitetul din titlu se găsește aproape în fiecare recenziune și dare de samă asupra poeziilor lui Goga, de cari apar acumă atâta mulțime. Considerând multele citate ce impenează aceste recenzii, domnul Dr. E. Dăianu într'o convorbire le numise foarte nimerit: zământări. O expresie de altmătre foarte măgulitoare pentru autorul poeziilor considerând, că s'a găsit foarte mult de citat. Nici un recenzionist însă nu a încercat să caute precis motivele, cari îndreptățesc și fac, ca Goga să merite epitetul de poet național. Voi încerca deci eu.

Poesiile lui Goga sunt *naționale prin alegerea subiectelor* și tratarea corespondențoasă. Figuri din viața dela sat, icoane cum le țese închipuirea poporului, suflete cari se frământă de aceleași dureri și doruri — iată culorile cu cari se poate zugrăvi un tablou verde românesc. Să căutăm pe cine cântă Goga, ce îi sunt subiectele: popa, dascălul, vecinii, părinții, lăutarul, crășmarul, sătenii și într'un singur caz ovreul. (»Cade o lacrimă.«) Toate persoanele, ce se află în tot satul românesc. Un motiv, ce predomină în poeziile lui Goga și în care zace farmecul cel mai puternic, ascunzându-se în el psihologia unei întregi generații, ce și azi trăiește, intenționat l'am lăsat, pentru a-l adânci deosebit. E copilul dus la învățătură, la carte între străini și relațiile lui față de cei de acasă, față de săteni. Căci el e

Kiss și Samoil Ciceronescu, reprezentanții capitolului din Oradea-mare, Dr. Iuliu Maniu, avocat și lăun Br. Hodoș, dir. »Patriei« din Blaj, Dr. Alex. Vajda, proprietar, Olpret, Ioan Godolan, proprietar în Giulatelec, Ioan Pop, protopop, Morlaca, Ioan Gall, propr. Secuieu și mulți alții, din depărtare și din apropiere. Afară de acționari și reprezentanți au fost venit și mulți curioși din Cluj și jur, așa cât 2 sale erau pline. Ordinea înse s'a susținut bine, mulțămăta prevederii și energiei noului dir. Dr. Frâncu, și cu toate că spiritele erau foarte agitate, nu s'au întâmplat conflicte așa grave ca în trecut, acum 5—6 ani.

Președinte a fost canonicul Artemiu Șarkadi, până pe la 9 ceasuri seara. După aceea au prezidat pe rând Dr. E. Dăianu, protopopul Clujului, apoi Ioan Pop, protopopul Morlăcii.

Decursul ședinței a fost următorul: Dr. Aurel Isacu, a vorbit 2 ceasuri, înainte de prânz, 1 ceas după prânz, repetând în contra direcțiunii acușele publicate de Ios. Onciu din Iclod în foaia ungurească »Az Ör« și în broșura »Rogare deschisă«, cărora direcțiunea le-a fost răspuns în »*Memoriul*« seu. Față cu propunerea lui Dr. Isac, a făcut contra propunere dl *Fr. Hosszu-Longin*. A mai vorbit Ios. Onciu ceva, apoi a răspuns cu un discurs protopopul Dr. E. Dăianu. La propunerea d-lui Dr. Iuliu Maniu s'a ales o comisiune de șapte bărbați, care să cerceteze pe baza actelor toate trebile atinse. Comisia s'a alcătuit astfel:

I. M. Moldovan, președinte.

Dr. Dem. Kiss, notar.

Vas. Almășanu, adv. în Cluj.

Dr. St. C. Pop, adv. Arad.

Florian Cocian, adv. Ceu-Silv.

Ioan Godolan, propr. Giulatelec.

Ioan Pop, protopop Morlaca — membri.

Comisia a lucrat dela 5 oare d. a. până la 9 seara, cercetând cu deamăruntul toate actele și ascultând pe toți cei interesați. Dr. Aurel Isacu a fost de față în tot decursul cercetării. Toate chestiunile atinse de Isacu și soții comisia le-a găsit în deplină ordine. Enunțațiunile făcute înse de ea nefiind formulate în legătură cu ordinea de zi, s'a provocat o nouă discuție, căreia i-s'a pus capet printr'un amendament susținut de Dr. St. Morariu, adv. în Cluj și Dr. Isidor Marcu, canonic.

În urma acestora președ. Dr. Dăianu a anunțat, că întreaga direcțiunea își depune mandatul, ca adunarea să poată liber alege o direcțiune nouă. — Dr. Frâncu, anunță, că fiind dir. ezeutiv, nu admite să mai fie ales și membru în direcțiune.

După consfătuire s'a purces la votare și la oarele 2 1/2 noaptea președintele ad hoc Ioan Pop a enunțat de alesi pe următorii membri în direcțiune:

Artemiu Șarkadi, canonic.

Dr. E. Dăianu, protopop.

Ștefan Havași, proprietar.

(membri vechi.)

Vas. Almășan, adv. Cluj.

Leontin Pop, jude în pens. Cluj.

Dr. Izidor Marcu, canonic. Blaj.

Dr. Ales. Vajda-Voevod, proprietar.

Iunio Brut Hodoș, directorul »Patriei« Blaj,

(membri noi).

acumă »Domn«, scos din mediul copilăriei sale, ridicat într'o altă clasă socială. O ridicare, ce pentru mulți e prilej de înstrăinare, de dispreț ori de rușinare față de rudeniiile și tovarășii lui opincari, »proști« cum zic și cred ei. Ori relațiile bune se păstrează și mai departe, shimbate puțin firește, căci lumea lor e deosebită, stau doue culturi în față, ce însă se respectă și se iubesc, recunoscânduși vrednicia reciproc. Așa e firesc, așa e normal. În psihologia românului e aceasta o temă, care nime nu a îndrăznit să o studieze amănunțit și cu fruntea deschisă. Măcar că ce ademenitor se îmbie pentru un admirabil roman social. Să nu se uite, că toți cărturarii, »domnii« de astăzi, am avut părinți sau moși țereni. Și la câte conflicte, la câte crize sufletești au dat ansă aceasta împrejurare! Părinții opincari pierzându-și copii înstrăinați la școli, își blestemau adese viața, desamăgiți și nerespățiți pentru trudele lor, de copilul ajuns bărbat, om cu poziție și vază, se rușina acum să-i mărturisească, înaintea prietenilor boeri, pe ei, de părinți. Și până copilul umblă în școală, petrecând însă multă vreme și acasă în sat, câte griji nu-i bântuiau de teamă, că feciorul lor o să se »piarză« cu străinii! Truda cea plină de dragoste pentru a agonisi bani scumpi, din ce să-și poată purta copilul la școală! Visurile și nădejdiile puse în viitorul cu trai tihnit și cinstit de toată lumea, de care o să aibă parte feciorul și prin el părinții! Să-și facă domn din fecior și mai ales popă; acesta e și azi idealul, suprema dorință a țeranului. Mamele astfel își mângăie pruncuții. Toate acestea sunt un izvor nesecat de poezie. Atâta duioșie, atâta bucurie, atâta adâncime și atâta tragedie cuprind în sine aceste momente, de e bogat poetul, care

Astfel s'a încheiat adunarea spre mulțumirea oamenilor de bine voitori. Sâmbătă, în 2 Dec. n. noua direcțiune se va întruni în ședință plenară și se va constitui. Dee D-zeu, ca în sfârșit, după atâtea sfortări să se înceapă o epocă neturburată pentru acest institut, a cărui putere de viață altfel a susținut cea mai grea probă.
Pax.

CĂRȚI DIN ORI CE PĂRȚI

Din dieceza Orăzii.

În 13 Nov. s'a întrunit la Oradea-mare sub președința Preasfinției Sale domnului episcop Dr. Demetriu Radu esactoratul plenar pentru revizuirea și controlarea fondurilor diecezane. La cenzurarea cărora capitolul a fost reprezentat prin doi dni canonici, iar dintre patru-sprezece membrii externi, unul a murit, șapte au absentat, încât abia s'au putut constitui comisiunile censurătoare.

Am să constat cu bucurie, că fondurile și fundațiunile diecezei orădane după atâtea ispite, azi să află în cea mai bună ordine, grație dispușeziunilor salutare a Preasfinției Sale a Domnului episcop, și zelului incontestabil a d-lui canonic M. Neș și comptabilului Sam. Ciceronescu. Te prinde o duoșie văzând fondul auxiliar Pavelian întemeiat de nemuritorul episcop Pavel crescut peste 2 mil. cor. În viitorul apropiat se va da prilej reprezentanților diecezei adunată în sinod a-și forma o icoană clară despre starea fondurilor, și până atunci am să fac cunoscut, celor ce-i privește, că fondul viduo-orfanal are un capital de 276,86 c. 24 fil. Acest fond lucră de ani de zile cu deficit. Sunt în dieceză 80 de veduve. Taxele plătite după parochii la acest fond în loc să se capitalizeze să împart între veduve, ba în tot anul e ajutorat din partea fondului auxiliar Pavelian cu 3000—4000 cor. ca să fie posibil a să da văduvelor o penzie anuală de 300 cor. De curind a primit acest fond 120,000 cor. din venitele intercalare; s'a decis că acest ajutor să se capitalizeze, că așa peste 10—12 ani să capete veduvele o penzie anuală de 400 cor. Preoții noștri în prima linie sunt interesați de a cunoaște starea faptică a acestui fond, pentru aceea mi-am luat libertate a face câteva reflexii față de acest fond, ca prin aceste să dau prilej preoților rurali ca să iee la discuție în adunările districtuali îmbunătățirea stării veduvelor noastre, căci fără contribuire cu mai mari procente la acest fond — scopul indicat nu se poate ajunge. G. S.

RÉVAȘ DE LA ORAȘ.

Viena, la 23 Novembre.

»Révașul« e făcut, ca să deie povețe poporului, să se îngrijească de el, și pe cât se poate să-i ușoreze soarta, căci poporul e talpa țării. Putem noi avea oameni cât de învățați, cât de avuți, dacă poporul nostru nu e învățat, dacă el e înglodat în datorii, tot neamul nostru românesc nu e vrednic nimica, și decumva cei învățați și avuți nu vor lumina și nu vor ridica poporul din glodul datoriilor, de acum putem plăti cutărui

le înțelege. Și atâta sunt ele de legate cu sufletul nostru, atâta ne umplu firea noastră a celor mai mulți, de, pe cel ce ni le va cânta măestru aceste sentimente, îl vom numi al nostru. Goga a înțeles să talmăcească aceasta lume a noastră a »domnilor« eșiți din țărani și impresiile acestei lumi. Goga o talmăcește în poezie, mână o să vină și povestitorul ei în romane. (Nuvelistiile esploatează deja acest material. E chiar caracteristicul, cu care s'a pornit curentul »Lucafărului.«) Tema băiatului dus la învățătură resonă mai pronunțat, mai fermecător și mai românește, pe struna înfiorată a lui Goga, dând inspirației sale *originalitate tipică și caracter național*. Da, căci acele poesii sunt oglinda sufletului, sunt înșaiși viața întregii clase de cărturari români din țara ungurească. Sunt epizode și impresii, pe cari noi cu toții, mijlocit sau nemijlocit, mai mult sau mai puțin, cu toții le-am trăit, le-am avut și ne aducem aminte de ele. Urmează apoi logic, că cei din regat abia câțiva, noi cei de dincoace însă cu toții, să-l înțelegem și să-l prețuim pe Goga, căci »ne vorbește din inimă«, cum zice românul. Goga e poetul nostru național, dar al nostru al »ungurenilor« național. Local cum i-a zis d-l Iorga și contimporan, cum i-s'ar mai putea zice. Contimporan, căci dacă va peri și la noi generația eșită din țărani (popa vechiu și dascălul vechiu se cuprind în aceasta noțiune și ei) va peri cu ea și amintirea și puterea impresionătoare a clipelor specifice în traiul acestei generații și va peri atunci, sau cel puțin se va micșora, și vraja acestor poesii a lui Goga.

Înstrăinarea Goga o observă bine, în doue chipuri. Întâi, când feciorul domnit rămâne pe veci perdut pentru părinții lui. O singură poe-

pietrar, să se facă o cruce, și pe ea să scrie: Aici zace poporul românesc din vina învățaților și a bocotanilor săi.

Ingrijirea de luminarea și traiul popoarelor e lucrul cel mai bun, ce-l poate isprăvi cineva. Și dacă auzi, că undeva se sfătuesc oamenii despre lucrul acesta, să-ți pui de o parte ori ce lucru și să mergi acolo. De aceea auzind și eu despre o astfel de sfățuire a preoților și învățaților catolici din Austria, care s'a ținut aici în Viena din 18—22 Novembre, nu m'am putut răbda să nu mă duc. Din vorbele înțelepte ce le-am auzit aici, scriu ceva și pentru iubii cetitori.

Unul a zis: Oamenii, de cari mi e mie mai milă, sunt țărani. Ei săracii neavând multă carte sunt înșelați și bajocoriți de toți. Până acolo a mers nerușinarea unora, în cât cărțile funduare sunt incurcate și meșteșugite, de bietul țărăn nu-și poate arăta dreptul, că cutare loc e a lui, — și-l pot scoate din casă. — Alții îi bolunzesc pe oameni, să iee lumea în cap, să meargă în America, unde cei mai mulți nu capătă lucru, căci și acolo sunt prea destui acum. Și merg acolo, departe de satul și neamurile lor, cari n'au o zi bună gândindu-se tot la neamul lor din America, pe care totdeauna îl pot ajunge mai mari năcazuri ca pe cei de acasă. Alte năcazuri are bietul popor cu datorile. Și necazul acesta e foarte mare și la noi, căci până acolo au ajuns oamenii, în cât nu-și pot plăti datorile cu averea ce o au, și azi nime nu se mai gândește să plătească din capital, e foarte îndestulit de-și poate plăti camăta.

Văzând năcazurile acestea, cu toții trebuie să ne îngrijim de popor, spune el. Să-l învățăm, că școala și biserica sunt cei mai mari binevoitori ai lui. Căci omul, care trăiește după poruncile bisericii, e om de omenie, acela își lucră pământul cum se cade, nu-și prăpădește banii pe beutură, care aduce la sapă de lemn pe foarte mulți. Să-și trimită copii cu drag la școală, căci cine știe carte, are parte de bine în lumea aceasta, și nu-l pot înșala oamenii. În Rusia nu știu oamenii carte, de aceea de multe ori plătesc întreit și împătrat darea, după cum am auzit eu dela unul, ce a umblat prin Rusia. Oare la noi decâte ori vor fi înșalați oamenii, pentru-că nu știu ceti?

Unul a cerut, ca să mijlocească oamenii dela guvern o bancă, din care să capete țărani împrumut, dar așa, că după tot florenul să plătească, numai cinci cruceri pe an camătă, și și din acestia unul să fie plătit în capital. Și și dacă ar căpăta o bancă numai așa puțină camătă după banii dați împrumut, tot ar putea trăi încă bine, cum cunosc și eu o astfel de bancă. Un lucru bun ne-a sfătuit acela: Când e alegere de deputat, cereți dela acela, ce vrea să fie ales, să se îngrijască de popor, să vorbească și să lucre în dieta țării, să se facă o bancă mare, din care să capete oamenii împrumuturi mai pe ușor. Și dacă ve fâgăduiește aceasta, alegeți-l, de nu ve fâgăduiește, ori v'a fâgăduit și nu și-a ținut cuvântul, de altădată să nu-l mai alegeți, de ar fi rupt din soare. — Vorbe înțelepte, cari trebuie rumegate.

S'au mai vorbit aici mai multe lucruri, cari vor aduce frumoase roade pentru țărani din Austria; acestea însă nu le mai scriu, căci prea mult loc aş cuprinde în »Răvașul«.

sioară dedică Goga acestei *tragedii naționale*, dar aceasta e o capodoperă în felul ei. »Părăsiții«. Pe aceasta nu o va înțelege nici odată perfect românul din regat. Strofa ultimă e un capitol întreg din istoria neamului nostru.*) Al chip al înstrăinării se întimpină mai des în poeziile din volum. Nici nu e propriaminte înstrăinare în acel sens, că înstrăinatul e ca și mort pentru ai săi. Nu, el se întoace iarăși și cu drag la casa lui părintească, la oamenii buni din sat, dar sufletul lui frământat de patimi necunoscute până acum, mintea lui intrată acum într'o lume cu aspirații urieșe, dar disproportionate, nu mai găsește liniște, nu mai găsește vechiul farmec în lumea lui de odinioară. El recunoaște bunele calități, cinstea, curățenia acelei lumi, resplătește cu grațitudine oboselile părinților, hora flăcăilor din sat nici acum nu-i pare »prostescă«, glia strămoșească și acum o iubește, însă toate acestea nu-l mai îndestulesc. Le dă toată cinstea, lui însă, e firească, se-i fie prea puține. Desvâțat, curmând continuitatea cu vechile deprinderi și deprins la o nouă lume nu se poate acomoda, fără rezerve, obiceiurilor vechi. Iar bănuiala țerrenilor, ce-l întimpină pentru aceasta îi amărăște sufletul. Pe urmă îl cuprinde jalea, un fel de părere de rău pentruce nu a rămas și el, cum — au fost părinții, de ce și-a părăsit vechiul trai, fără frământări cu idei și fără filosofie deșartă? Criza aceasta sufletească, care de altmintearea e fondul multor poezii, se analizează mai ales în poeziile: »Bătrânii«, »Reintors«, »Zădarnic«.

*) Cătă jale le-a fost scrisă!
Doi feciori aveau la casă...
Unu-i mort de astă toamnă.
Altul stă cu domnila masă.

Un lucru mai amintesc numai: Iți era mai mare dragul să vezi cum se sfătuesc oamenii despre îmbunătățirea sorții poporului. Părea că se întreceau în vorbe frumoase și în sfaturi cuminiți. Și erau și mulți țărani aici, la cari le lăcrăma ochii de bucurie, văzând, că în biserica adevărată se pune atâta grijă pe popor. Să fi văzut pe câte unii bătând în pălmi, când auziau, că se va face pentru ei cutare și cutare lucru bun. — Mie-mi venia să plâng, căci pecând aici se vorbește mult și se face mult pentru popor, la noi pare că toți dorm, ori toți își caută numai binele lor, și zi de zi se licitează averea la câte un Român, ori pentru că acesta a fost un prăpădit și vai de capul lui, ori pentru că n'a mai răsitbit cu cametele.

Iob.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

Pentru noua biserică din Cluj.

Au mai binevoit a dărui următorii Domni. Nr. 258. *Maria Buci n. Șarmășan*, Cluj, 14 cor.

Nr. 259. *Dr. Alesandru Vajda Voevod*, proprietar Olpret, 2 cor.

D-zeu să le resplătească cu darurile Sale bogate.

— **Redacțional.** »Răvașul« *intră cu 1 Decembrie 1905 într'o situație nouă. În vederea multelor ocupațiuni oficiale și în vederea marelor probleme ce așteaptă realizarea lor, atât proprietarul editor Dr. E. Dăianu, cât și redactorul responsabil Dr. Iuliu Florian s'au retras dela posturile lor la aceasta foaie și au predat'o d-lui Petru P. Barițiu, care cu datul acesta a devenit și este editorul și redactorul responsabil al foii. — Schimbarea aceasta nu va altera altfel programul urmat până acum, nici direcțiunea spirituală a foii.*

— **Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român** publică concurs pentru conferirea unui stipendiu de 100 c., devenit vacant, din fundațiunea »Dobâca«, la care sunt îndreptățiți a concura tineri români ce cercetează vre-o școală din patrie, preferiți fiind în sensul dispozițiilor testamentare tinerii români de pe teritoriul fostului comitat »Dobâca«.

Cereri pentru acest stipendiu au să se înainteze comitetului central al »Asociațiunii« în Sibiu (Nagyszeben strada morii nr. 6) cel mult până la 15 Decembrie a. c. provăzute cu documentele de lipsă.

— **Pompeiu Hosszu.** S'a stins iarăși o figură de frunte dintre Românii Clujeni. Deși se depărtase dintre noi de un timp, îl socoteam clujan. Prin încetarea lui din viață familii mari românești au fost aduse în jale grea. Le trimitem condolențele noastre și zicem celui mutat dela noi: în veci pomenirea lui. Eată vestea tristă: Subscriși cu inimă înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că prea iubitul nostru soț, tată, frate, ginere și cumnat *Pompeiu Hosszu*, protoinginer regesc și șef al oficiului de edile a com. Győr,

Cu o duioșie nespūsă mai cântă Goga și purtarea copilului până e la școală și vine, în vacanțe, pe acasă. (»Casa noastră«), dorul de casă (nu de patrie!) »Departee«, nădejile și dorințele de un viitor mai mult cum mama și-l închipue în simplitatea ei onestă, naivă. (»Dorința«.) Este e se înțelege în acestea în totdeauna: părinții țărani și feciorul ajuns domn!

Mai e ceva caracteristic pentru »naționalismul« lui Goga în aceste poezii. Iubește și el aceleași obiecte, aceleași lucruri, cari îi sunt dragi indeosebi țeranului. Biserica, codrul, riul, câmpiile și ogoarele, căsuța cu streșini, ascunsă în livezi de pruni, petrecerile țeranului, îndeletnicirile lui, florile și animalele lui predilecte. Acestea toate contribuie mult la caracterul neaș românesc al poeziilor lui.

Am insistat mai mult asupra acestor momente, fiindcă până acum nu li s'a dat destulă atenție și tocmai acestea trebuie scoase în relief, ca nota cea mai originală (în privința izvorului de inspirație) a operei lui Goga. Nici nu a putut să observe aceasta altcineva, decât un ardelean. Cel desfășurat aci, în fugă, e desigur motivul de căpetenie, pentru care Goga se poate mândri cu gloriosul epitet de »poetul nostru național«. Cu scrutarea celorlalte motive o să urmez.

Sever C. Dan.

Ghicitori populare.

Ce-i cu peană
Și nu-i cătană;
Și cu ghiară
Și nu-i măță?

(Măceșul)

după un morb scurt și greu, Duminecă în 26 Novembre st. n. a. c. la 10 oare sara, în etate de 53 ani și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. Remășițele pământesti ale scumpului decedat se vor așeza spre odihna eternă, Joi în 30 Noemvre st. n. a. c. la 10 oare a. m. din biserica gr.-cat. în cimiterul evanghelic din loc. Bistrița, la 29 Novembre 1905. Fie-i somnul ușor și amintirea binecuvântată. Iosif Hosszu, canonic, Elena Hosszu măr. Nestor cu soțul, Iulia Hosszu măr. Lazar cu soțul, Ioan Hosszu, preot și soția, Aurelia Silași măr. Ferenczy cu soțul, ca frați, surori, cumnați și cumnate. Elena Hosszu născ. Silași ca soție. Iosif Hosszu, ca fiu. Véd. Iulia Silași născ. Alexi ca soacră.

— **Poesiile lui Goga** au avut în București o trecere ne mai pomenită la noi. Într'o singură lună s'au trecut, precum scrie »Telegraful român«, 1500 exemplare. Frumoase dovezi pentru admirația ce se dă pretutindeni acestui poet, și frumoase dovezi pentru înfrățirea noastră culturală.

— **La espoziția națională** ce va avea loc în vara ce vine în București, va lua parte și Bucovina. Spre acest scop dieta a pus la îndemână comitetului țerii suma de 10,000 coroane.

— **Două bănci noue românești** s'au înființat, una în Mediaș, filială a băncei »Racoțana« din Șeica-mare, — și alta în Ibașfalău, cu numele »Banul«.

— **Profesor de limba română la preparandia din Caransebeș** a fost numit, în locul d-lui Enea Hodoș trecut la penzie, dl *Ilie Minea*, un tinăr cu frumoase pregătiri.

— **O nuntă românească în Nir.** O serbare frumoasă a fost în 23 Nov. în comuna Bogomir, din Nir. S'a serbat cununia d-șoarei Cornelia Szilagyi fica preotului, cu teologul absolut din dieceza Orășii-mari dl Vasile Boroș. Preot cununător a fost Domnul Moise Nyeș, simpaticul și iubitul canonic din Oradea-mare. I-ți era drag să vezi convoiul frumos, ce mergea la biserică. Nașii: Reverendisimul Domn George Șuta Archidiacon on. și protopop din Bortestești cu Doamna. Surori de mireasă au fost Domnișoarele: Iulia Ternoan, Veturia Mihalca, Sabina Stanca și Livia Sabou iar paranimfi Domnii: Dimitriu Truța iurist, Leonida Pop iurist, Boitor și Ioan Pop oficanți de postă, toți din Oradea, urmași de mulțimea mare a oaspeților, cu totul peste 80 de persoane. A fost o veselie cu adevărat românească, cum rar și se dă prilej să vezi prin părțile acelea. Altcum în familia M. O. D. preot din Bogomir limba de conversațiune a fost totdeauna cea românească, precum foarte nimerit o a asemănat-o nașul cel mare cu oazul din pustie, pentrucă deși e înconjuraată cu limbi străine, dară în casa și familia aceea a domnit limba străbună; îndemnând și punând la inimă părechei tinere, ca acest foc sfânt al iubirii de limbă și neam se rămână și în familia și casa lor ca o moștenire sfântă. De bunul Dumnezeu ca acest sfat să pătrundă în toate inimile românești și limba dulce românească să resune în toate căsile românilor. — n. — n.

— **Reuniunea învățătorilor din ținutul Lugoșului** și-a ținut adunarea generală din anul acesta în Lugoș, în zilele de 22 și 23 Octomvre n. Ilustritatea Sa *Dr. Vasile Hossu* a îndreptat cătră membrii acestei reuniuni un cuvânt de salut foarte cald și plin de învățătură și povătuire părintească.

— **Carol Regele României**, din prilejul împlinirii alor 40 ani de domnie înțeleaptă pe scaunul acestei țeri, a căror prăznuire va avea loc în vara ce vine, va înființa o mare fundațiune pe sama țaranilor români. Fundațiunea se va numi: »Pentru țărani — Regele Carol«. Regele, ca primul fondator, subscie frumoasa sumă de 500.000 franci.

— **Președinte al academiei magiare** a fost ales fostul ministru de culte *Albert Berzeviczy*, în locul lui Lorand Eötvös, care ș'a fost dat abdicerea. Alegerea a avut loc în 27 Nov. n.

— **Reuniunea meseriașilor români din Blaj**, sub conducerea stăruitoare și însuflețită a d-lui profesor *G. Precup*, dă tot mai frumoase dovezi de viață. Duminecă, în 26 n., s'a început la casină șirul conferințelor. Începătorul a fost dl *Ștefan Roșian*, care a vorbit despre lipsa arzătoare a insoțirilor de meseriași pentru valorisarea produselor lor. — Se și plănuește deschiderea unei hale de vânzare pentru Blaj și împrejurime, de cătră membrii acestei reuniuni. Și credem tare, că stăruințele calde și inimoase a celor buni vor sdrobi nepăsarea păcătoasă, care e zidul de peatră de care se sfarmă cele mai multe și mai bune porniri la noi.

— **Fundație de două milioane coroane** a făcut o doamnă din Arad, cu numele *Elisa Fischer*, pentru înființarea unui asil de orfani în Arad.

— **Pentru ajutorarea nefericților din Calabria**, unde a avut loc groaznice cutremure de pământ, s'au alcătuit în toate țerile societăți de ajutoare. O astfel de societate s'a alcătuit și în

țara noastră. Apelul îndreptat e iscălit de cele mai înalte persoane.

— Bancnote false în valoare de 1/2 milion coroane a fabricat la Londra o bandă de falsificatori, inundând cu ele tot ținutul Maramureșului. Câpeteniile acestei bande sunt toți Ovrei din Galiția. O parte mare din ei sunt deja prinși.

— Calendarul »Poporului Român« pe anul 1906 și de astădată se prezintă ca cel mai frumos și bogat calendar. Ce face în deosebi foarte plăcut calendarul, sunt chipurile peste 89 la număr, cari de astă dată sunt tipărite pe hârtie fină și sunt foarte bine reușite. Din icoanele acestea putem cunoaște garda întreagă a harnicilor noștri deputați naționaliști. Pe venerabilii prezenți George Pop de Băsești și Iosif Sterca Șuluțiu. Apoi nici chipurile frumoase dela Sibiu nu lipsesc. Așa de de exemplu e bine reușit chipul catedralei, casei naționale și a școlii internatului de fete, a dlui Comșa și dsoarei Cosma. Vedem apoi și chipul țaranului Moș Herlea și a ciobanului călător Badea Cârțan. Cam pe la sfârșit se trage sfios și chipul tinerilor redactori dela »Poporul Român«. In legătură cu acest chip e scris și un articol cu mult spirit de dl A. P. Bănuțiu, bursierul fondului de teatru în București.

Articolii instructivi și practici ocupă și in calendarul de pe anul 1906 o parte foarte însemnată. Sunt articoli practici despre calcularea camelilor, călătoria cu trenul, consulatele din Budapesta. Pentru țărani sunt in deosebi de mare preț articolii: 1. Extras din legea comunală. 2. Notarul. 3. Ce nu poate să aducă executorul? 4. Despre ținerea și cumpărarea animalelor domestice. Recomandăm cu toată căldura acest calendar fără păreche oamenilor dela sate. Se poate comanda dela tipografia »Poporul Român« Budapesta, VII. Amazon utca 6—8. Prețul 40 fileri. Posta 10 fil. Cine nu cumpără acest calendar, atât de frumos, atât de bogat și atât de plin cu povețe și învățături: se lipsește de cea mai folositoare carte de casă. Dela 15 exemplare în sus se dă 15% rabat și plățirea postei. Comercianților 25%.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— »Luceafărul«. 1 Novembre 1905. Nr. 21 Anul IV. Cuprins: Ioan Slavici — Rēul din fire (nuvelă); Zaharie Bărsan — Cântec (poesie); Maria Cunțan — Rămăi (poesie); Ioan Agărbiceanu — Popa Tudor (nuvelă); Ioan Borcia — Glas din trecut (poesie); Foi reslețe: C. Sandu — Aldea — »In urma plugului«, dare de samă de Dr. S. P. Cronică.

Novela d-lui Agărbiceanu e impletită pe un fond indiuioșător din cale afară, se poate înșira între cele mai reușite bucăți ale d-sale. Celor ce vreau să descopere punctele de asemănare și de deosebire între cei doi povestitori ai Ardealului, între Slavici și tinērul Agărbiceanu, le stau la îndemână bucățile amândurora. In slova celui tinēr intimpini ceva, ce a rămas și va rămânea neatins de peana laureatului scriitor mai din vremuri.

— »Sămănătorul«. Anul V. Nr. 45. 6 Nov. 1905. Cuprinsul: N. Iorga — Cartea unui dispărut: »Fețe« de I. D. Manolache; I. Soricu — Făt fără noroc (poesie); M. Sadoveanu — Ocna (fragment); Corneliu Moldovan — Cântec rășboinic (poesie); I. Bărsanul — Lunca Domnească; X. Cugețari. Cronică — N. Iorga.

Se anunță, că e pusă sub tipar o nouă scriere a dlui M. Sadoveanu: »Amintirile căprului Gheorghiuță«. Aceasta ar fi a șeptea în șir din scrierile acestui tinēr scriitor, care în resțimp abia de trei ani a dat cele mai strălucite și mai multe scrieri, cum nu s'a pomenit la noi până acum. A șesea carte e admirabilul roman social »Floarea ofilită« apărut în coloanele »Sămănătorului«.

— Fiica lui Radu cel Frumos. Imprejurări și chipuri din trecut, de Edgar Th. Aslan. București. Prețul 2.50.

— Curs practic de geografie pentru școlile populare, lucrat pe baza planului ministerial, in patru cercuri concentrice de Iuliu Vuia, director și învățator. Cu numeroase ilustrațiuni și harte. Editura librării Ciurcu. Brașov. 1905. Prețul 70 fil.

— »Sămănătorul«. Anul IV. Nr. 46. 13 Nov. 1906. Cuprinsul: N. Iorga — »Credințe« de Iosif; Fatma — Toamna (poesie); X. — Cugetări; I. Boteni — Filoția popii; Maria Cioban — Sărbătoare (poesie); N. Iorga — O nouă scriere în chestia țărănească; G. Vălsan — Tot chipul tēu (poesie); Cronică — N. Iorga.

— Calendarul din editura W. Krafft in Sibiu au apărut pentru anul 1906.

— »Amicul Poporului«, calendar ilustrat pe anul 1906, anul XLVI, întocmit de I. Popovici. Pe

lângă partea calendaristică, presărată cu număroase cugetări și aforisme, și in care la fiecare Duminecă se indică începutul textului evangheliei, acest calendar de familie se distinge prin un cuprins literar bogat și bine arangiat, precum și prin o lungă serie de ilustrațiuni foarte bine executate. Din bogatul cuprins remarcăm:

O particularitate aleasă a acestui bun calendar de câțiva ani încoace e că aduce compoziții muzicale pe note. Prin »Amicul Poporului« s'a răspândit frumosul cântec în 4 voci »Știi mândro când ne iubiam«, apoi »Marșul unirii«, »Cucule peană galbănă« și »Toarce leleo«, arangiate pentru cor de bărbați de T. Popovici. In anul acesta aduce Troparul Nașterii Domnului, armonizat pentru cor de barbați de T. Popovici. Considerând bogăția cuprinsului și grija cu care e redactat, prețul de 60 fileri în adevăr e mic.

— »Posnașul«, calendar umoristic ilustrat pe anul 1906, anul XI. Partea hazlie redactată de Haralamb Călămbăr. In anul acesta cuprinsul acestui bine apreciat calendar și in »Sămănătorul« dlui Iorga, este foarte variat și plin de glume reușite și de actualitate pentru vieța noastră socială. Adausul original al jurnalului »Bazonia«, monitorul fleacurilor, care »apare și dispăre« și care »se începe acolo unde alte ziare se gată« va stărni și de astădată mult răs și bună dispoziție la cetitori. Prețul de 50 fileri este de tot minimal pentru voia bună pe care »Posnașul« o aduce în casa Românilui.

— »Calendarul Săteanului«, pe anul 1906, anul XV. Prețul de 25 fileri.

E cel mai ieftin calendar românesc.

— Calendar pe anul comun 1906, anul CXIV, cu litere cirile. (!)

Făt-Frumos. Numeri singuratici din frumoasa revistă se pot căpeta la Tipografia »Carmen« din Cluj. Tot acolo se pot face și abonamente. Un număr costă 30 bani.

Caut un concipist, de preferit un Dr. iuris, încât se poate se aibă praxă bună. Postul se poate ocupa numai decât. Reflectanții să se adreseze deade dreptul la subscrisul.

Dr. Virgil Olariu
advocat în Deva.

(90) 2—2

Cumpărați cel mai frumos practic și bogat calendar românesc

Calendarul »Poporului Român« pe anul 1906.

Se estinde pe 204 pagini cu un cuprins foarte variat. Peste 60 articolași interesanți și instructivi.

Calendarul este împodobit cu

Optzeci de chipuri, dintre cari amintim:

1. Deputați naționaliști	8. Moș Herlea
2. George Pop de Băsești	9. Badea Cârțan
3. Sterca Șuluțiu	10. Toți regii din Europa
4. Prof. D. Comșa	11. Invățători la cursul lui Vidu
5. D-șoara M. Cozma	12. Red. »Pop. Rom.«
6. Catedrala din Sibiu	13. Minunățiile lumii.
7. Casa națională	

Extras din legea comunală

Cine nu cumpără acest calendar atât de frumos, atât de bogat și atât de plin cu povețe și învățături: se lipsește de cea mai folositoare carte de casă.

Dela 15 exemplare în sus se dă 15% rabat și plățirea postei. Comercianților 25%.

92 (1—3)

Magazin special de pălării:

La »Regele Pălăriilor« — A »Xalapkirály«-hoz

(77) Cluj — Piața »Regele Matia« Nr. 17. 24—25

Foarte bogat deposit de pălării din țară și streinătate — pentru bărbați și copii, — cilindre și in chipie de vėnat și sport.

Pentru preoțimea orientală tot-deauna sē află in Magazin pălării după moda preoțească, moi și tari.

Comandele din provincie sē execută punctuos. Trebuie comunicată mărimea capului in centimetri. Intreprindere specială!

Cele mai ieftine prețuri fixe.

Tipografia »Carmen« Petru P. Barițiu, Cluj — Kolozsvár.

Direcțiunea părților ardene a societății de asigurare pentru accidente

»NEMZETI«

Cluj, Kornis utca 1.

Pe toți ne pot ajunge nenorociri.

In proporție cu dezvoltarea vieții economice, industriale și comerciale se înmulțesc și accidentele. Tramvaiele electrice, trenurile și vapoarele, precum și celelalte mijloace de comunicare, durerere, dau un percent uriaș de accidente in toate straturile societății. Nu este om cu astfel de meserie, care se poată zice despre sine, că nu ar fi espus primejdiilor in călătoriile lui oficioase, de afaceri sau de plăcere, că pentru el ar fi eschisă priimejdia ciocnirilor de tren, derailările ș. a.

Direcțiunea societății pe acții de asigurare pentru accidente, din Cluj, primește: Asigurări pentru accidente ce se întâmplă singuratecelor persoane.

Asigurări pe viață pentru accidente dela drumul de fier, cu plățirea de taxă deodată, cari au valoare pe întreg rotogolul pământului.

Asigurări cu grămada, (pentru muncitori) pentru fabrici, băi (mine) ș. a.

Asigurări pentru accidente la copii, cu întoarcere de taxă, pe baza căreia copilul e asigurat pentru accidente până la vârsta de 24 ani, când taxa plătită se dă inapoi.

Informații mai amănunțite se pot căpata la direcțiune in Cluj, Kornis utca 1. 2—4

Cei mai distinși chemiciani și autoritățile medicale declară

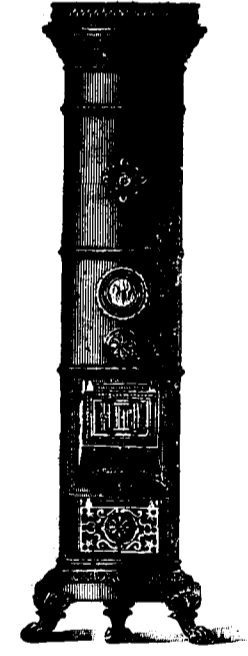
Apa de pěr Káthe

ca singurul și cel mai sigur mijloc pentru câștigarea unui pěr a unei bărbi și sprâncene mari și stufoase. In tr'un timp de tot scurt un efect surprinzător.

Prețul unei sticle și a unui borcanel Coroane 2—, 3—. Sticla de probă C. 1.40. Se trimite de lângă rambursă numai dela doamna Káthe Menzel, Viena, XVIII., Schulgasse 3. I. St. Thüt

Cuptoare de fer,

pentru încălzit cu lemne sau cu cărbuni,

Cuptoare regulabile pentru fert.

Cuptoare: cruțătoare, cu mașină.

Cuptoare de cahale.

Cuptoare sistem Dör și

Cuptoare: de copt pâne, pentru jimblărie și brutărie.

Liferează pe lângă prețurile cele mai ieftine

Rudolf Geburth

mașinist de curte ces. și reg.

Viena VII., Kaiserstrasse 71.

Prețcurante se trimit gratis.

91. (1—4)

Weisz & Comp.

Atelier și magazin de haine pentru bărbați și copii. Cluj, Strada Deák Ferencz nr. 9.

Reintorcēndu-mē din călătoriile pentru cumpărările de toamnă, imi iau îndrăzneala de a atrage luarea aminte a p. t. public și părinți asupra prāvălii și magazinului nostru bogat, provē zu cu haine de bărbați și de copii, fiind in stare de a efectul și cele mai delicate comande.

Mare magazin de țesături engleze și scoțiene. Magazin mare de haine gata din pregătire proprie, de blănării și de bunde de oraș și de călătorie, paltoane sport și daneze de piele și alte mărfuri aparținătoare acestui ram.

O singură târguia de probă poate incredința pe ori-cine despre aceea, că firma noastră e cel mai bun și mai ieftin isvor de cumpărare.

Cu stimă cere părtinirea prețioasă a p. t public (82) 4—20

Weisz & Comp.

Cine suferē de Epilepsie și stări nervoase, se ceară (nevoie) sgărçiuiri și stări nervoase, se ceară broșura despre Epilepsie, care se trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke.« Frankfurt a Main 45 58—.